

viticola“ nov sovražnik trte, na kojega ozirati se ni bilo mogoče pri določevanju čistega katastralnega donosa, nadalje z ozirom na to, da ta glivica provzroči veliko škodo, obrne naj se kulturni svet do c. kr. finančnega ministerstva z nujno prošnjo, da naj to zlo uvrsti med one elementarne nezgode, vsled katerih se davek odpisuje.

* * *

* Mesto Bela Cerkev v Banatu, kojega prebivalci so se dosedaj živeli od vinarstva, trpeli so po trtni uši tako silno škodo, da se je leta 1884. izselilo 300 družin v Ameriko. Sedaj je prosila ta občina ogersko ministerstvo, da ji prodá 10.000 oralov onega peščenega sveta, ki leži med Belo Cerkvijo in Karlovo vasjo, da bodo skušali s živinorejo, ker od vinarstva ni nič pričakovati.

* * *

* V Mariboru ustanovilo se je novo društvo, kojega namen bode pospeševati rejo perutnine na spodnjem Štajarskem.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 3. Na sprednjem kopitu mojega konja pokazala se je razpoka, ki gré počez in je kake 3 centimetre dolga. Ali se razpoka ne bode širila in ali bo ozdravila? (G. R. na S.)

Odgovor. Kopitni rog stene raste iznad kopitnega svitka; če je bil ta svitek na ta ali oni način poškodovan, zaostane za tisti čas rast rogú in nasledek je, da rogú manjka in naredí se poprečna razpoklina. Iz tega se lahko razume, da se taka razpoklina nikdar ne zaraste in da zgine le takrat, ko je pri vsakem podkovanju stena porezovana bila, da je razpokljina zmiraj nižje šla in zadnjič celó odrezana bila. Iz tega se pa tudi razvidi, da, kolikor daljšo pot ima razpoka od zgorej dol, toliko dalje časa traja, da zgine. Na sprednji (prstni) steni se računi sploh blizo 1 leto, na prvi polovici stranske stene okoli 9 mesecev, na drugi polovici te stene pa 4 do 6 mesecev. Take poprečne razpokline ne pomenijo voliko in same po sebi ne potrebujejo nobenega ozdravljanja, ker zdravnik tudi ne more storiti nič, kakor to, da dá razpoko zamazati s smolo, da se prah vá-njo ne nabira.

Vprašanje 4. Kje bi dobil na Štajarskem nekaj krav čistega muricodolskega plemena in ravno takega bika na prodaj? (B. L. v Z.)

Odgovor. Obrnite se zaradi tega na tajništvo c. k. kmetijske družbe v Gradci, katero Vam radovoljno naslove živinorejcev pové, pri kojih tako živino dobite.

Politične stvari.

Iz državnega zbora.

Prva seja državnega zbora dne 20. januarija bila je bogata gledé gradiva obravnave in pa novih vladnih predlogov.

Pred vsem naznanil je predsednik dr. Smolka, da je cesarici k njenemu rojstnemu dnevu dne 24. decembra minulega leta po primernem potu naznanil vošila visoke zbornice izreči premilostljivo zahvalo.

Dalje naznanja predsednik, da so bili na mesto dr. Klierja, Reschauerja in grofa Harracha izvoljeni gospodje dr. Knotz, dr. Polak in Wencel Fischera; prva dva, ki sta navzoča, potem izrečeta obljubo, Fischera pa, ki spada k českemu klubu, je obljubo storil v 2. seji.

Dalje spominjal se je predsednik dne 17. t. m. umrlega poslanca Tomaža viteza Horodiskega.

Došli predlogi zadevajo sledeče predmete:

1. Vladin predlog postave zadevajoče naredbe zoper občne nevarno socialistično prizadevanje, in pa predlog zoper občne nevarne rabe strelivnih tvarin in pa zoper občne nevarno ravnanje z njimi.

2. Vladin predlog gledé premembe državnega volilnega reda zadevajoč uvrstitev dunajskih predmestnih občin v vrsto mest in trgov.

3. Vladin predlog postave za vrejenje vodotokov rek v Galiciji povodom stranskih povodnji (privoliti se ima počenši z letom 1885. državne podpore 500.000 gl. vsako leto skoz prihodnjih 15 let, tedaj skupaj 7½ milijonov).

4. Vladin predlog postave, s katero se podaljšajo obroki za povračilo državnega posojila onim, ki so bili po povodnji poškodovani v Tahau-u leta 1871., v delih Česke leta 1872. in konečno po ognji poškodovanim v Joahimski dolini leta 1873.

5. Naredba vsega ministerstva z dne 19. decembra 1. 1884. o vpeljavi izjemnega stanja v sodnijskem okrožji dunajsko-novomeškem.

6. Vladin predlog postave, katera določuje, kam pripadajo denarne globe c. kr. notarjev in njihovih namestnikov, ki se kaznujejo disciplinarnim potom.

7. Vladin predlog postave, po kateri se ima praška št. Wencelska kaznilnica odstopiti praškemu mestu proti temu, da preskrbi zgradbo nove kaznilnice.

8. Vladin predlog postave o vrejenji ribarstva v sredozemeljskih vodah.

9. Vladin predlog postave, v kateri se vlada pooblasti vzajemno z Ogersko, pomnožiti kupren drobiž za dva milijona goldinarjev.

10. Vladin predlog postave, zadevajoče zgradbo novega poslopja za česko višjo gimnazijo v praškem Novem mestu.

11. Načrt mednarodne pogodbe zadevajoče podmorske kable (telegrafe).

12. Vladin predlog postave o premembi državnega poročstva pri česki zapadni železnici in pa določila, po katerih se država pooblasti, to železnico nakupiti.

13. Vladin predlog ravno take postave gledé železnice Praga-Duks in Praga-Bodenbach.

14. Vladin predlog postave o pogojih nove koncesije za vožarjenje na cesar Ferdinandovi severni železnici (nova koncesija za najdalj 55 let s popolnem vplivom države na odločitev vožnine), dalje pa o pogojih, pod katerimi bi smela država to železnico prevzeti.

Dalje je predsednik naznanil, da je gospódka zbornica pritrdila sklepom zbornice poslancev zadevajoče:

- Nakup nadvojvoda Albrechtove železnice po državi;
- ustanovitev družinskega fideikomisa Czarkovskega;
- ustanovitev knez Jurij Lobkovičevega zemljiškega fideikomisa.

Dalje privoli se predarelskemu poslancu dr. Weibelu odpust 6 tednov, poslancu Winterhollerju pa je privolil predsednik odpust treh dni.

Dalje prebere se dopis praške višje sodnije, v katerem se naznanja, da je bil poslanec general Samec oddan v norišnico in da poklicana okrajna sodnja izvršuje dotične preiskave v smislu §. 273. obč. državlanskega zakonika.

Dalje naznanja predsednik drugo od vlade mu došlo statistično gradivo in pa se naznani vsebino vloženih peticij, katerih se nekatere vsled posameznih predlogov sprejmejo v stenografični zapisnik.

Dalje vpraša Fürenkranz predsednika železniškega odseka zarad cesar Ferdinand severne železnice, na kar

je baron Gödel odgovoril, da zdaj na to vprašanje nima kaj odgovoriti, temveč prašalca samo opozorja na predlog, katerega je ravno danes vlada zbornici podala to vprašanje zadevajoč.

Ravno tako je poslanec Tausche vprašal načelnika davkarskega odseka o postavi zadevajoč odpisanje zemljiškega davka zavolj elementarnih nezdod.

Na to je odsekov načelnik vitez Javorski odgovoril, da je poročilo o tej postavi gotovo in da prav v kratkem pride v obravnavo davkarskega odseka.

Dalje odgovori finančni minister vitez Dunajewski na interpelacijo Fürenkranza in Schönererja v zadevah ustanovitve manjih krogov pri oddajanju vžitnine od mesa in vina na Nižeavstrijskem, da bi bilo nadzorovanje takih malih krogov za vlado predrago oziroma nemogoče.

Dalje se poslanec Hanisch v daljnem govoru huduje zato, ker je zadnjič preslišal predlog gledé neke peticije, katero je on izročil v zadevah pobiranja davkov po občinah. Izročila se je njegova pa tudi nji nasprotna prošnja vladi. Hanisch dolžil je, da je on preslišal predlog zarad nemirnosti v zbornici, pa vzrok bil je le to, da se ni o pravem času brigal za svojo prošnjo.

Potem začel je Frid. Süß v precej neslanem in zeló dolgemu govoru svoj predlog o premembi volilnega reda gledé dunajskih predmestij.

Mnogovrstne novice.

* Cesarica v Proseku. Kakor je znano, naša cesarica zadnji čas rada prav veliko peš hodi. Te navade držala se je tudi minuli teden, ko je za nekaj dni prišla v cesarski grad „Miramare“ pri Trstu. Z grada ven hodila je skoraj vsak dan po več ur po kamnitih stezah gori proti Krasu ali pa se je vozila po viharnem morju. Pri tem sprehajanju pride cesarica in z njo dve gospé tudi v Prosek. Rada bi si bila ogledala tamošnjo cerkev, pa bila je zaprta. Ko pogleda na drugo stran, vidi pred seboj moža v črni obleki — tamošnjega kaplana. Cesarica ga vpraša, jeli bi ne mogla pogledati cerkve. Na to kaplan cerkev odpre. Iz cerkve se je prva vrnila princesinja Auerspergova in se takoj s kaplanom spusti v pogovor. „Gospé ste gotovo tukaj tuje, vpraša kaplan, ali bi smel vedeti, od kod?“ — „Od cesarskega dvora“ — bil je odgovor. Radoveden poprašuje na to kaplan, kakošna je cesarica, med tem pa cesarica sama stopi iz cerkve in namesto princesinje odgovori: „To se ne pové tako lahko, temveč jo je treba videti.“ Kaplan na to ogovori, da to ni tako lahko, ker nikogar ne pusté v grad; cesarica pa smehljaje zavrne: „No, cesarico je lahko videti, prej kakor bi se človek nadejal in še celó v grad ni treba hoditi.“ Na to mu je cesarica, misleča, da je cerkovnik, ponudila darilo v denarji, kaplan pa se je zahvalil z besedami: „Gospé me menda ne poznajo.“ Cesarica pa odhajaje reče: „No, nikar mi preveč ne zamerite, toda če vi mene ne poznate, se smem pač tudi jaz enkrat nad vami zmotiti.“

Zabavne stvari.

Zamet v stepah.

Poljski spisal Mihal Grabowski, preložil L. G. Podgoričan.

(Dalje.)

Na starega gospodarja klic je neka druga osoba iz sosednje izbe prišla izpod roke prvi, ki zatega del prav nič ni promenila svoje postave. To je bila staruha —

ne visoko vzrastla, oblečena je bila meščanski, gibčna in zgovorna. Bistro se je ozrla v me, poklonila mi uljudno, potlej pa je obrnila se v gospodarja in spregovorila je: „Saj sem sama hotela, da s kruhom in s soljo pozdravim goste, ki je Bog poslal nam jih. Naj so dobro dosti nam! Očito jih varuje nebeška ljubezen, ker so o takem meteži našli pot do našega hutora (samotira). — Sédite!“ — rekla mi je — „tako vam donesem večerjo, če prav svi uže odvečerjali jaz in Marijca, ded pa žaluje danes, ne ljubi se mu nič!“

Ko je bila to dogovorila, porinila je k meni mizico, namalani sta na nji bili z oljnato barvo dve ribi; postavila je ná-njo okrožnike, izrezane iz lesa in zlatorumeno položene; k okrožnikom je položila lepo leseno žlico in nož. Po nekolikih trenutkih je prinesla skledo močnate polivke, ki je še kadila se in ki mojemu oku prav nič ni bila neljuba; zopet je gospodarja ogovorila: „Nu, ded, morda boste večerjali z gostom vred?“ — a ko je starček bil na odgovor znak dal z roko, podala mu je v steklenici vodke in malo merico — in opomnila je: „Vsaj piti morate v družbi z njim!“

Res je gospodar prejel merico in vodke nalil vá-njo, ali samo zmočil je usta z njo, pa oddal jo meni — in vdal se je zopet svojemu položaju. Jaz sem nagnil čašico, moji notrini je bilo treba, da jo razgrejem; tudi postrežljiva staruha je nalila merico — in podala jo je mojemu slugi, pa prijela je steklenico in odločila se, da otide venkaj, — dejala je, da je tudi vozniku treba nesti vodke, če prav, opomnil je, ne bode, ker je Žid, jedel naših jedí, merico vodke pa da izpije rad tako, kakor kak krščan. Jaz v tem nisem čakal, da bi me bil kdo nudil z večerjo, kar metal sem v sé vroči močnik; donesli so mi pirogov*) z sirom vred, a naposled sem dobil pred-se pečeno svinjsko glavo s hrenom. Vse je bilo snažno in slastno — nikakor se nisem nadejal tako dobre večerje. Poleg tega je vse, kar sem videl okrog sebe, kazalo dostatek (obilost). Pohišje, razstavljeno po izbi, to je bilo priprosto, kmetsko, ali čednejše, nego je navada. Mizice in klopi so bile dosti dobro narejene in pomalane, ali gladko zelene ali ocvetličene; poleg dragih in obilih obrazov je po policah bilo polno posodja; ob stenah je visela obleka, kožuhi, s svilo šiti robci. Sploh to ni imelo nikakove posebne vrednosti; ali vstrajno delo je bilo vse. Težko je človek sodil, da je to priprosto kmetsko bivališče, tem teže, ker je vse navadno, jako siromašno bilo v teh stepah. Morda pa je moj gospodar bil kakega višega stanu bitje? . . . Da mojega gospodarja župan ni bil jasen in kratek, menil bi bil, da sem prišel pod kako duhovsko streho, ker so dosti podobna bila temu domu bivališča kmetskih župnikov v Ukrajini; ali videl sem, da sem na hutoru, a v tej okolici so jedva po mesticah in redko po selih bile cerkve; ne bival bi duhoven v taki pustini. Bolj, nego tega doma prizor jel je zanimati me mojega gospodarja „humor“. Ko sem večerjal, pogledaval sem mimovoljno gospodarja, ki nikakor nisem zanimal ga tako, kakor je on mene. Sédel je k meni, ali ni genil ni, kar nič se ni ozrl v mé, podoba je kazala, da je do céla zamaknjen v nekove žalostne misli. Na drugi strani je tudi mirno in skrivnostno véla se deva, ki je bila prišla izmed duri in sedla pod obraze; zamišljena je bila tudi, kakor stari, a ne genila ni, najmanjše premembe ni pokazala ni na obličji, ne v oku. Nje oči so v mé strmele neprestano. Kedar sem jo pogledal, srečalo se je moje oko prav s tistim jasnim, ali nepremičnim okom. O mojega oka snitku z nje okom ni ozrla ni se nikamor drugam. Umel sem, da devico zvedavost in priprostost vodi, da nje oko strmí v mé; ali vendar je, nje neod-

*) Pirog je pecivo, zavito v testo.